

Tillgänglighetsvandring i Hökarängen

Datum: 2017-08-21

Beställare:

Wiveca Eklund, Enhetschef/verksamhetscontroller, Stockholms stad
Storforsplan 44, Box 113, 123 22 Farsta
Telefon: +46-8-508 196 35
E-post: wiveca.eklund@stockholm.se

Utförare:

Tommy Hagström, Begripsam AB
Hälsingegatan 45, 113 31 Stockholm
Telefon: 08 – 441 05 55
E-post: tommy.hagstrom@begripsam.com

Deltagare:

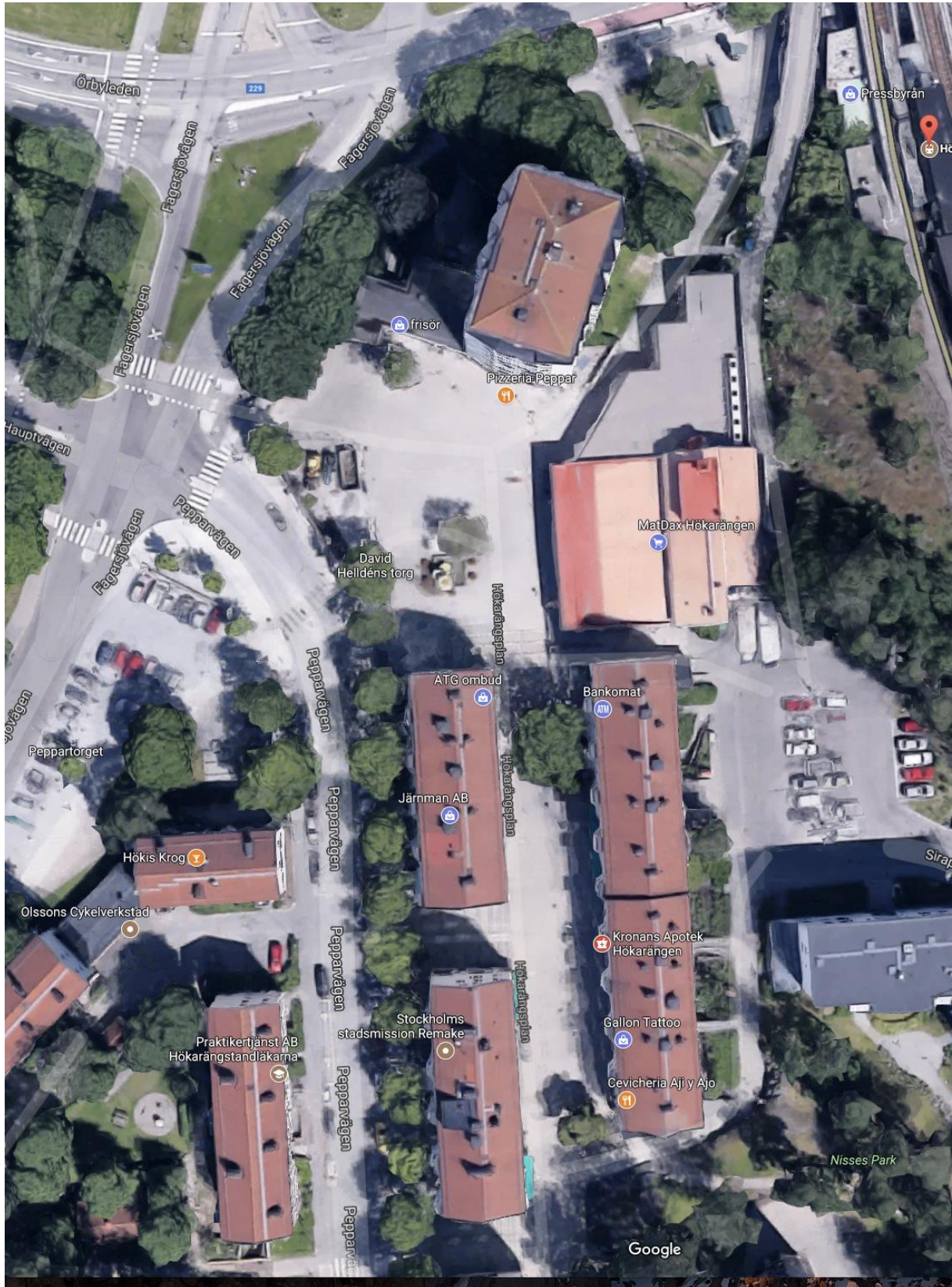
politiker från Farsta stadsdelsnämnd, handikapprådet och pensionärsrådet

Sammanfattning

Under tillgänglighetsvandringen fick deltagarna prova på dels att ta sig fram med rullstol, dels att orientera med käpp och simulerad synnedsättning. Hörsel problematik togs också upp. Med på vandringen var personer med egen erfarenhet av funktionsnedsättningar.

Deltagarna delades in i mindre gruppen för att ge alla samma möjlighet att prova på själv, våra instruktörer berättade om svårigheter och lösningar.

Det hinder som upplevdes är alla vanligt förekommande i utemiljöer.

Synnedsättning

Vi simulerade synnedsättning genom att använda två olika glasögon där det ena simulerar grumlig syn av det lättare slaget och det andra paret av svårare typ. Detta för att visa nyttan av kontraster och att synorienterande hjälp som färger och så vidare försvinner vid svårare synnedsättningar. Deltagarna fick också använda käpp för att känna sig fram.

Vi gick en runda där vi följde de ledstråk som fanns över torget vid Hökarängens centrum, vi kände på sinusplattorna på marken och såg kontrasten. Ledstråket som vi anslöt till passerar ett utomhushackspel med bänkar och en fontän med porlande, strömmande vatten, när man passerat fontänen så går ledstråket nära ett pilträd, vilket gör att personer som följer ledstråket går rakt in i trädets hängande grenar. Ledstråket fortsätter sedan över torget och fram till en valplatta med kupoler istället för sinusräflor, vilket är svårt att känna skillnad på.

Vid valplatsen utgår ett nytt ledstråk som leder fram till ledstängen uppför åsnetrappan som går till affärgatan. Vi fortsatte rakt fram till väggen på butiken Matdax där man får följa väggen till entrén eller förbi den i vad man kallar ett naturligt ledstråk.

Vi fortsatte ut mot busshållplatsen där deltagarna fick känna på olika material och upptäcka varningsmarkering och lyssna till pratorn för busshållplatsen som meddelar när bussarna skulle komma.

Därefter fick alla ta sig tillbaka till torget och åter hitta ledstråket som leder till åsnetrappan. På vägen tillbaka försökte deltagarna undvika att gå in i olika gatupratare från Matdax.

Att navigera kring tillfälliga hinder som cyklar och gatupratare är en svårighet som man som synskadad hela tiden måste förhålla sig till. Miljöpåverkan i ledstråken som sand eller snö kan helt plåna ut ledstråken.

Rörelsenedsättning

Alla deltagare fick prova på att själva rulla med rullstol och den första upptäckten är att det är jobbigt att ta sig uppför ramper som håller lagstiftningens mått på 1:12. Ramperna i Hökarängen centrum saknar dessutom ledstänger men det finns räcke som hindrar att man åker över kanten.

Rekommenderad lutning på ramper när man ska rulla självständigt är 1:20 vilket betyder att på lyfthöjden 0,5 meter så behöver man 10 meter ramp, därefter behöver man en vilyta på 2x2 meter. Ramper behöver ledstänger på båda sidorna för att vara till hjälp att ta sig upp. Numer vill man ha ledstänger på två höjder 70 och 90 centimeter.

En upptäckt är att det är obehagligt att rulla nedför i kraftig lutning, både lutningen med en känsla att man kan ramla ur stolen samt att kunna hålla emot och bromsa.

Smågatsten är ett jobbigt underlag att rulla på och det är svårt att ta sig fram på om man har gångsvårigheter.

Att ha kanter i samband med ramper eller lutningar ökar svårigheterna mångdubbelt att klara av att ta sig upp eller nerför en lutning.

Hörselnedsättning

Eftersom det är svårt att simulera hörselnedsättning pratade vi om vad som är viktigt för de personer som har en hörselnedsättning. En bullrig miljö gör att det kan vara svårt att höra det man ska, det kräver mer energi att bara lyssna och personen kan bli trött och får kanske svårt att fokusera på eller slutföra uppgiften.

Bakgrundsmusik i butiker eller receptioner, kollegor som pratar i olika delar av ett kontorslandskap med varandra eller i telefon, skrap av stolar är några exempel på vardagliga ljud som skapar en dålig ljudmiljö.

Hörapparater förstärker oftast alla ljud, därför fungerar de inte alltid i bullriga miljöer. Men utvecklingen går framåt och de nya hörapparaterna kan till exempel ställa in att det ljud eller tal som är nära, är det som är viktigast och det hörs bättre.

Det är inte bara personer med hörselnedsättning som blir störda i bullrig eller dålig ljudmiljö, utan även personer med kognitiva

funktionsnedsättningar, som till exempel inom autismspektrum. Även personer som orienterar sig med hjälp av hörseln har svårt att göra det om det är bullrigt och mycket ljud.

Det finns akustiker som är utbildade för att kunna ge rekommendationer för hur man skapar en bra ljudmiljö.

Vid möten/sammanträden

- Använd den utrustning som finns i lokalen. Mikrofon är ett mycket bra hjälpmedel för att som har hörselnedsättning. Finns det hörselslinga i lokalen så fungerar den endast tillsammans med mikrofon.
- Vänd dig mot publiken/deltagarna vid ett sammanträde. Den som hör dåligt läser på läppar för att hänga med. Se även till att talaren står i bra ljus.
- Den som har en hörselnedsättning ska inte behöva skylta med det, så ta för vana att använda mikrofon.
- Se över rutiner/policies för hur underhåll och uppdatering görs av den tekniska utrustningen. Även vid upphandling av till exempel ny konferensutrustning.

Enkelt åtgärdade hinder som finns i Hökarängens centrum

Flera av de hinder som upplevdes i Hökarängens centrum är vad man kallar enkelt åtgärdade hinder förkortas HIN.

<http://www.boverket.se/sv/lag--ratt/forfattningssamling/gallande/hin---bfs-201113/>

- Det saknas kontrastmarkering på trappor.
- Det saknas ledstänger i rampen trapporna, det finns inte ledstänger som går över hela trappans lopp och börjar 30 centimeter före och efter trappan. Ledstänger bör finnas på två höjder 70 och 90 centimeter.
- Det finns kanter i lutningar och trappsteg in till butiker. Som behöver tas bort.
- Ledstråket går igenom ett hinder genom att det dras så man måste passera grenar från ett pilträd. Ledstråket behöver ses över och ändras.
- Det finns mycket miljöljud som är störande.
- Cyklar parkeras på yta som används för ledstråk. Ledstråk behöver tydliggöras och gångstråk behöver rensas från tillfälliga hinder.

- Det finns ingen slät yta på gågatan/affärsgatan. Slät yta behöver anordnas.

En hjälp för att få underlag till åtgärder är att anlita en tillgänglighetsexpert som upprättar en rapport med åtgärdslista.

Begripsam AB

Begripsam vill påverka utvecklingen av tjänster och produkter så att de kan användas av alla. Vi utvecklar och tillämpar metoder så att alla, oavsett förmåga, kan vara med och påverka hur produkter och tjänster ska vara utformade. Vår spetskompetens ligger i kunskap om psykiska och kognitiva funktionsnedsättningar.

Vi deltar i olika projekt som experter eller projektledare, vi leder workshops, håller föreläsningar och seminarier och genomför användartester. Genom vårt nära samarbete med föreningen Begripsam kan vi erbjuda ett unikt sätt att genomföra användartester.

Tillsammans med föreningen deltar vi också i standardiseringsarbete både på svensk och internationell nivå.

Vår vision är att kunna bidra till ett samhälle där alla människor kan uppfylla sin fulla potential. Vi bedriver forskning och utveckling i egen regi eller i samverkan med andra som delar vår vision.